

گروه تحقیق و پژوهش استان ایلام

بیست و هفتمین دوره اقدام پژوهی و معلم پژوهنده

موضوع وینار: اقدام پژوهی

مدرس: فرشته حاتمی زرنه

نفر دوم استانی جشنواره معلم پژوهنده ۱۴۰۲-۱۴۰۳

مقام دوم کشوری جشنواره معلم پژوهنده ۱۳۹۹

دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه شهید بهشتی

مقدمه

مراحل

پیشنهاد ۱

پیشنهاد ۲

تقدیر و تشکر

اهداف وینار:

✓ نحوه انجام اقدام پژوهی

✓ بررسی یک نمونه عملی اقدام پژوهی

؟ تفاوت اقدام پژوهی با سایر پژوهش های دانشگاهی چیست؟

مقدمه

برای بهتر شدن لازم نیست حتما بیمار شده باشیم. اصلاح و بهبود وضعیت موجود، یک ضرورت همیشگی است.

مراحل

پیشنهاد ۱

پیشنهاد ۲

تقدیر و تشکر

مراحل و گام های پژوهش در عمل (Action Research):

- توصیف وضع موجود
- گردآوری شواهد تشخیصی (شواهد ۱)
- تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها
- انتخاب راه های جدید، اجرای آنها و نظارت بر اجرای آنها
- گردآوری شواهد قضاوتی (شواهد ۲)
- ارزیابی تأثیر اقدام جدید و نظارت بر آن
- تجدید نظر و ارائه ی گزارش نهایی

مقدمه

مراحل

پیشنهاد ۱

پیشنهاد ۲

تقدیر و تشکر

عنوان: چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟

توصیف وضع موجود:

استان ایلام که از جمله استان‌های غربی کشور عزیزمان می‌باشد و مرکز آن شهرستان ایلام می‌باشد. در این شهرستان تعداد ۱۰۲ مدرسه در مقطع ابتدایی فعالیت دارد که ۴۲ مدرسه از آن‌ها منحصراً پسرانه است و دبستان مختار یکی از آنهاست که در دو نوبت صبح و عصر (به صورت چرخشی) دایر است. به گونه‌ای که یک نوبت مخصوص برگزاری کلاس‌های دوره اول و دیگری مخصوص دوره دوم می‌باشد. بیشتر دانش‌آموزان این آموزشگاه ساکن خیابان‌های اطراف مدرسه بوده و تعداد کمی نیز توسط سرویس به این مدرسه رفت و آمد می‌کنند. گویش محلی مردم شهرستان ایلام گردی است و دانش‌آموزان این آموزشگاه نیز به زبان گردی صحبت می‌کنند. در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ دبستان مختار (۱)، ۲۶۲ نفر دانش‌آموز پسر دارد که در ۱۰ کلاس درس به شرح ذیل می‌باشد؛ سه کلاس درس در پایه اول، سه کلاس درس در پایه دوم و چهار کلاس درس در پایه سوم تحصیل می‌کنند که اقدام پژوهی به عنوان آموزگار پایه سوم با ۲۳ دانش‌آموز در این آموزشگاه مشغول به خدمت می‌باشد. اینجانب اقدام پژوهی، فرشته حاتمی زرنه دارای مدرک تحصیلی کارشناسی علوم تربیتی با گرایش آموزش ابتدایی از دانشگاه فرهنگیان ایلام (پرديس امام جعفر صادق(ع)) می‌باشم که اکنون اولین سال خدمت خود را در آموزش و پرورش سپری می‌کنم. حال دانش‌آموزانی دارای تفاوت‌های فردی فراوان، سطح اقتصادی خانوادگی متفاوت، مسائل خانوادگی متفاوت و... جامعه هدف اقدام پژوهی می‌باشد.

عنوان: چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟

گردآوری شواهد تشخیصی:

پژوهشگر به منظور گردآوری شواهد بیشتر جهت اثبات وجود مسأله موردنظر از ابزارهایی نظیر مشاهده، مصاحبه، سیاهه‌ی رفتار و پرسشنامه‌ی بیش فعالی کانرز استفاده کرد. علاوه بر این جهت دستیابی هرچه بیشتر به اطلاعاتی در مورد بیش فعالی و راهکارهای سازنده با هدف دستیابی به اطلاعات تشخیصی، به انجام مطالعات کتابخانه‌ای در پژوهش‌های همکاران (اقدام پژوهی‌های انجام شده در این راستا) و نیز منابع موجود پرداخت.

ردیف	رفتار	هفته چهارم مهر					هفته اول آبان					جمع
		شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	
۱	اهمال کاری در انجام وظایف	۱	۲	۲	۴	۴	۲	۲	۱	۴	۲۸	
۲	تغییر صدای خود هنگام صحبت کردن	۲	۴	۶	۴	۷	۴	۴	۲	۴	۴۰	
۳	نشستن در صندلی دیگری	۲	۱	۱	۴	۴	۴	۲	۰	۲	۲۰	
۴	نشستن به شیوه‌های غیرعادی و پرخطر	۱	۱	۱	۲	۴	۵	۴	۴	۲	۲۷	
۵	نشستن روی طاقچه	۱	۰	۳	۰	۲	۱	۱	۰	۲	۱۰	
۶	بلند شدن از جای خود	۲	۸	۷	۵	۱۴	۷	۶	۱۱	۹	۷۹	
۷	جنب و جوش زیاد	۳	۳	۷	۴	۵	۳	۲	۴	۵	۳۷	
۸	اذیت کردن دیگران	۳	۴	۶	۳	۷	۳	۱	۴	۲	۳۹	
۹	مخالفت با درخواست معلم	۲	۲	۲	۲	۴	۱	۴	۲	۳	۲۴	
۱۰	تلاش برای جلب توجه هنگام تدریس معلم	۴	۲	۳	۳	۳	۵	۲	۴	۳	۳۲	
۱۱	عدم توجه و تمرکز هنگام تدریس معلم	۳	۳	۵	۲	۷	۴	۴	۵	۴	۴۰	

مدرس: فرشته حائمی زرنه

مقدمه

مراحل

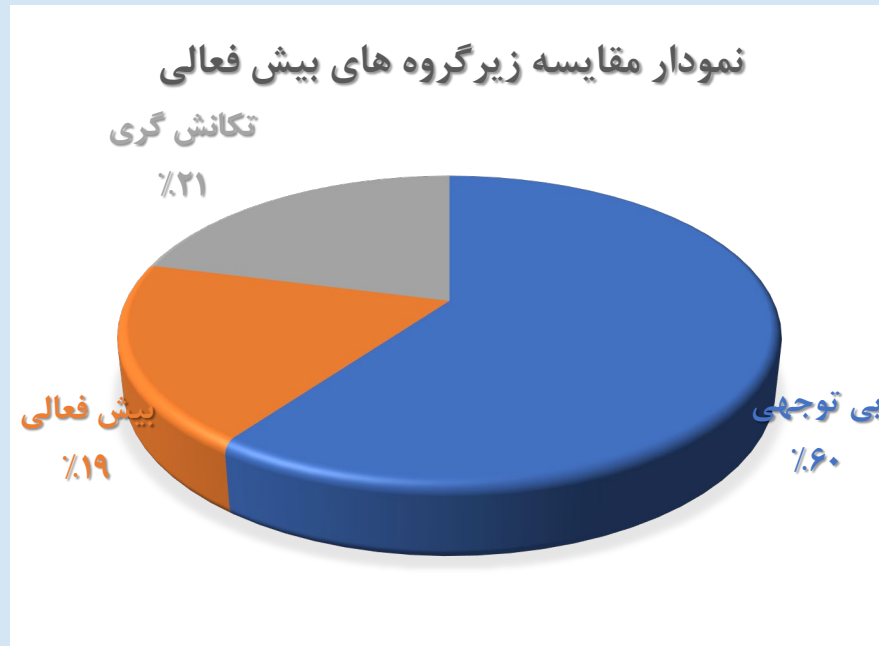
پیشهاد ۱

پیشهاد ۲

تقدیر و تشکر

عنوان: چگونه توانستیم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشیم؟

تجزیه، تحلیل و تفسیر داده ها:

حوزه سؤالات	فراوانی سؤالات	مجموع نمرات	فراوانی نسبی
بی توجهی	۱۳	۳۵	۶۰٪
بیش فعالی	۸	۱۱	۱۹٪
تکانش گری	۵	۱۲	۲۱٪
جمع	۲۶	۵۸	۱۰۰٪

مقدمه

مراحل

پیشنهاد ۱

پیشنهاد ۲

تقدیر و تشکر

مدرس: فرشته حاتمی زرنه

عنوان: چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟

انتخاب راه های جدید، اجرای آنها و نظارت بر اجرای آنها:

مقدمه

مراحل

راهکارها

در رابطه با عملکرد رفتاری در مدرسه

قصه گویی

صندلی صمیمیت

بازی هدفمند و خلاق

اعطای مسئولیت در تدریس

گروه بندی کلاسی

تقویت مثبت رفتار مطلوب

در رابطه با عملکرد رفتاری در خانه

نقاشی درمانی

انتخاب بازی مناسب

محروم سازی

افزایش تعاملات مثبت والدین

مدرس: فرشته حاتمی زرنه

پیشنهاد ۱

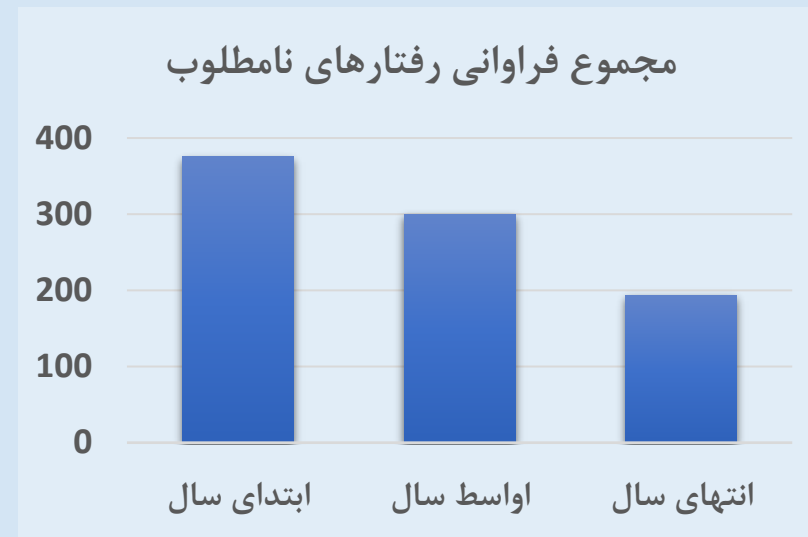
پیشنهاد ۲

تقدیر و تشکر

عنوان: چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟

گردآوری شواهد قضاوتی:

تفسیر نمره	نمره حاصل	ماه
اگر: عدد به دست آمده بیشتر از ۳۴ باشد ← وجود بیش فعالی		
۳۴ < ۵۸ ← وجود بیش فعالی	۵۸	مهر
۳۴ < ۵۷ ← وجود بیش فعالی	۵۷	آبان
۳۴ < ۵۵ ← وجود بیش فعالی	۵۵	آذر
۳۴ < ۵۰ ← وجود بیش فعالی	۵۰	دی
۳۴ < ۴۸ ← وجود بیش فعالی	۴۸	بهمن
۳۴ < ۴۷ ← وجود بیش فعالی	۴۷	اسفند
۳۴ < ۴۴ ← وجود بیش فعالی	۴۴	فروردین
۳۴ < ۴۱ ← وجود بیش فعالی	۴۱	اردیبهشت

مقدمه
مراحل

مدرس: فرشته حاتمی زرنه

تقدیر و تشکر

پیشنهاد ۲

پیشنهاد ۱

عنوان: چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟

ارزیابی تأثیر اقدام جدید و نظارت بر آن:

- نگرش دانش آموز مورد پژوهش از خود که باورش شده بود بیش فعال است و توانایی تمرکز کردن و کنترل رفتارش را ندارد و همین امر سبب بروز مشکلات تحصیلی و رفتاری او شده بود، تغییر کرد و تشویق و تقویت مهارت‌های جایگزین رفتار نامطلوب موجب تزریق روحیه امیدوارانه و داشتن تصویر مناسبی از خود موجب ایجاد علاقه‌ی وی به مفاهیم درسی شد.
- مهارت دانش آموز مورد پژوهش در مطالعه‌ی دروس مختلف افزایش یافته و موجب بهبود عملکرد تحصیلی وی شد. چرا که سعی داشت هنگام پذیرش نقش همیار معلم در دروس مختلف به بهترین شکل ممکن عمل کند.
- عملکرد دانش آموز مورد پژوهش هم در زمینه‌ی رفتاری و هم در زمینه‌ی تحصیلی بهبود یافته و رضایت اولیا را به دنبال داشت.

مدرس: فرشته حاتمی زرنه

عنوان: چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟

تجدید نظر و ارائه ی گزارش نهایی:

اقدام پژوه در پژوهش خود با عنوان «چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟» ابتدا با جمع آوری شواهدی وجود مسأله را که حکایت از وضعیت نامطلوب داشت تشخیص داد، سپس با توجه به ماهیت موضوع و مسأله مورد پژوهش ضمن به کارگیری راه کارهایی برخاسته از علم روان شناسی و به ویژه روانشناسی تربیتی به منظور تعدیل موانع موجود که به علت ناآگاهی و عدم شناخت اولیاء ایجاد شده بودند، توأمان به دنبال یافتن شواهدی جهت اثبات قطعی وجود اختلال بیش فعالی اقدام نمود که پس از انجام مداخلات لازم ضمن تحقق هدف اقدام پژوه وضعیت مطلوبی را در زمینه ی عملکرد رفتاری (با کاهش رفتارهای نامطلوب و جایگزینی آن با رفتارهای مطلوب) و به دنبال آن عملکرد تحصیلی (با افزایش دقت و تمرکز در کلاس) ایجاد نمود.

مدرس: فرشته حاتمی زرنه

عنوان: چگونه توانستم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشم؟

پیشنهاد به اولیاء :

- ✓ کسی که به روانشناس مراجعه می کند، الزاماً دیوانه نیست.
- ✓ در طول روز زمان بیشتری را به فرزندان خود اختصاص دهید.
- ✓ در انتخاب بازی با فرزندتان دقت کنید.
- ✓ تا حد امکان از بروز خشونت کلامی و فیزیکی در حضور کودک پرهیزید.
- ✓ به هر شکلی که با فرزند خود رفتار می کنید، او همان رفتار را با همکلاسی خود دارد.
- ✓ تک فرزندی و تنها ماندن کودک در خانه می تواند عواقب جبران ناپذیری داشته باشد.

مدرس: فرشته حاتمی زرنه

مقدمه

مراحل

پیشنهاد ۱

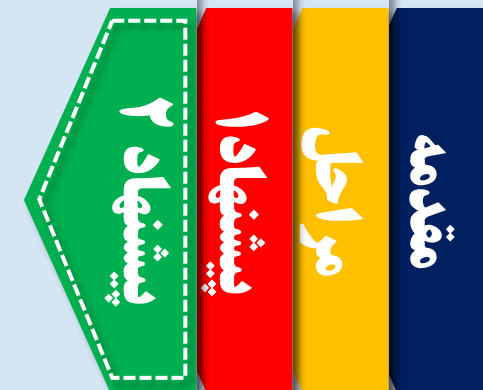
پیشنهاد ۲

تقدیر و تشکر

عنوان: چگونه توانستیم نقص توجه و عملکرد رفتاری نامطلوب دانش آموز بیش فعال را بهبود بخشیم؟

پیشنهاد به همکاران :

- ✓ در صورت ناسازگاری دانش آموزان در ابتدای سال، مدتی با او مدارا کنید.
- ✓ از تحقیر دانش آموزان به هر دلیلی خودداری کنید.
- ✓ از تشویق و تنبیه به طور اصولی و درست استفاده کنید.
- ✓ در برخورد با کودکان بیش فعال صبور باشید. آن‌ها فقط بی توجه هستند، نه نادان!
- ✓ تا حد امکان خطاپوش دانش آموزان باشید.
- ✓ مدت تدریس خود را محدود کنید.
- ✓ روش‌های نوین تدریس را جایگزین روش‌های سنتی کنید.
- ✓ با خشونت هیچ مشکلی حل نمی‌شود. با دانش آموزان رفیق باشید.

از جناب آقای کاظم زاده (رئیس گروه تحقیق و پژوهش استان)، جناب آقای نبوی نژاد (مدیر پژوهش سرای فرهیختگان ایلام)، همکاران محترم دبستان مختار(۱) و همه ی شما همکاران عزیز؛ کمال تشکر و قدردانی را دارم.

